

Διαγώνισμα Α' Λυκείου Θουκυδίδη «Κερκυραϊκά»

Α. Κείμενο (3, 74, 1-3)

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκός ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἤπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. Παρατηρήσεις

1) Διαλιπούσης δ' ημέρας ... επίφορος ές αύτήν. Να μεταφραστεί το παραπάνω τμήμα.

(μονάδες 30)

2) Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η νίκη των δημοκρατικών στη μάχη που έγινε εναντίον των ολιγαρχικών; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αντίστοιχα χωρία του κειμένου.

(μονάδες 10)

3) ύπεξανήγετο, λαθόντες. Μέσω αυτού του πολυσύνθετου ρήματος και της μετοχής σε ποιους αναφέρεται ο Θουκυδίδης ; Τι υπαινίσσεται για το ήθος των συμμάχων;

(μονάδες 10)

4). α. Να επιλέξετε τη σωστή από τις τρεις εναλλακτικές απαντήσεις που παρατίθενται σε καθεμιά από τις πέντε περιπτώσεις.

i) Ο θάνατος του Θουκυδίδη τοποθετείται:

(α) τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια μετά από το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου

(β) το 411 π.Χ., οπότε και απροσδόκητα σταματάει το έργο του Θουκυδίδη

(γ) στην Αμφίπολη μετά από την αποτυχημένη εκστρατεία του Θουκυδίδη

ii) Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή:

(α) διότι ο τελευταίος, πέραν του ότι είχε σύνεση, μετριοπάθεια και ορθό πολεμικό σχεδιασμό, ανήκε πολιτικά στο ίδιο ιδεολογικό στρατόπεδο με τον πρώτο

(β) διότι, μολονότι ο τελευταίος ανήκε ιδεολογικά σε διαφορετικό πολιτικό στρατόπεδο από τον Θουκυδίδη, αντικατόπτριζε το πρότυπο του ηγέτη εκείνης της εποχής

(γ) διότι εξύμνησε με τον πιο αριστοτεχνικό τρόπο το μεγαλείο της Αθήνας στον *Επιτάφιο*

(Μονάδες 2)

4). β. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων:

- Εξετάζοντας τις εξελίξεις ακόμη και πριν από τον Τρωικό Πόλεμο ως τα ....., εκεί που οι πηγές του δεν μπορούσαν, με τα δεδομένα της εποχής, να είναι αξιόπιστες χρησιμοποιεί λογικές μεθόδους και καταγράφει τις ιστορικές αλλαγές με πορίσματα ..... (= εύλογα, σύμφωνα με τη λογική και την πείρα, ... ή..... (= ενδείξεις και αποδείξεις) και ..... (= συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα).

- Οι ..... στο έργο του Θουκυδίδη αποδίδουν τα κίνητρα, τους σχεδιασμούς, τους στόχους των ομιλητών και επίσης την προσωπικότητά τους, τις ιδέες τους, το ήθος τους.

- Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι η λεγόμενη ..... του 5ου αι. Χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες: η χρήση του τύπου της πρόθεσης ..... Αντί είς και ..... αντί σύν.

(Μονάδες 8)

5 Α) νικητής, έμπρησις, οικήτωρ, διαφθορά, καῦμα : Να κατατάξετε τις παραπάνω λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

Ενέργεια ή κατάσταση	
Πρόσωπο που ενεργεί	
Αποτέλεσμα ενέργειας	

(μονάδες 5)

5 Β) προγενέστερος, διαβάλλω, αδιάφθορος, λήθη, καυστικός: Να βρείτε με ποιες λέξεις του αρχαίου κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς οι λέξεις της νέας ελληνικής.

(μονάδες 5)

6) γενομένης: Να αναγνωριστεί γραμματικά ο τύπος αυτός.

διαλιπούσης : Να γραφούν οι αρχικοί χρόνοι του ρήματος και να κλιθεί η ευκτική του χρόνου στον οποίο βρίσκεται ο τύπος αυτός.

(μονάδες 4)

7) πλήθει, ναῦς, ἡ πόλις: Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις και στους δυο αριθμούς

(μονάδες 6)

8) α) Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένοι τύποι του κειμένου:

<u>Διαλιπούσης</u>	
<u>αὐτοῖς</u>	
<u>δείσαντες</u>	
<u>ἐμπόρων</u>	
<u>ἔς τὴν ἤπειρον</u>	

(μονάδες 5)

β) Να αναγνωριστούν οι παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις (εἶδος, εισαγωγή και συντακτικός ρόλος):

1) «μὴ αὐτοβοεὶ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσεων ἐπελθῶν»

2) «ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος»

(μονάδες 5)

Κείμενο από μετάφραση (3, 82,1)

«Σ' αυτές τις ακρότητες έφτασε ο εμφύλιος πόλεμος και προκάλεσε μεγάλη εντύπωση, γιατί ήταν ο πρώτος που έγινε. Αργότερα μπορεί να πη κανείς ότι ολόκληρος ο Ελληνισμός συνταράχτηκε, γιατί παντού σημειώθηκαν εμφύλιοι σπαραγμοί. Οι δημοκρατικοί καλούσαν τους Αθηναίους να τους βοηθήσουν και οι ολιγαρχικοί τους Λακεδαιμόνιους. Όσο διαρκούσε η ειρήνη δεν είχαν ούτε πρόφαση, αλλά ούτε και την διάθεση να τους καλέσουν για βοήθεια. Με τον πόλεμο, όμως καθεμιά από τις αντίπαλες πολιτικές παρατάξεις μπορούσε εύκολα να βρη ευκαιρία να προκαλέση εξωτερική επέμβαση για να καταστρέψη τους αντιπάλους της και να ενισχυθή η ίδια για ν' ανατρέψη το πολίτευμα.»

9) Πώς εξηγεί ο Θουκυδίδης τη σταδιακή επέκταση των εμφυλίων πολέμων σε ολόκληρο τον ελληνισμό;

(μονάδες 10)

Επιτυχία!